

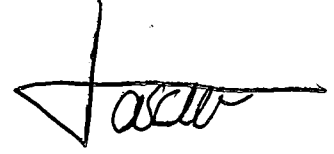

27254

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasanın 98 inci ve Meclis İçtüzüğü'nün 96 ıncı ve 99 uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **16.04.2025**

Ecz. Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili

Çocuk işçiliği, sınıfsal eşitsizliklerin, emek sömürsünün ve neoliberal politikaların çarpıcı bir sonucudur. Bu bakımdan ülkemizde toplumsal eşitsizliğin ve adaletsizliğin en ağır biçimde görünür olduğu alanlardan biridir. AKP iktidarının yıllardır uyguladığı piyasacı politika anlayışı neticesinde kamusal eğitim niteliksizleşmiş, sosyal koruma mekanizmaları zayıflamıştır. Bu bilinçli politikanın sonucu olarak yoksulluk derinleşmiş, eğitime erişimdeki eşitsizlikler artmış, sosyal devletin geri çekilmesi nedeniyle de güvencesiz çalışma biçimleri yaygınlaşmış ve çocuklar güvencesizliğin nesnesi haline getirilerek, erken yaşta işgücü piyasasına sürüklenmiştir.

İSİG Meclisi tarafından açıklanan son veriler çocuk işçiliğinin geldiği noktayı cı biçimde gözler önüne sermiştir. Buna göre;

- 14 yaşındaki Abdurrahman Özkul Niğde Bor Karma OSB'de, bir plastik geri dönüşüm tesisinde çalışırken ağır iş makinesine kaptırılarak yaşamını kaybetmiştir.
- 17 yaşındaki Mehmet Özarslan, Kayseri Sarioğlan'da kum ocağında çalıştığı sırada Kızılırmak Nehri'ne düşerek ölmüştür.
- 17 yaşındaki Yakup Taşar, Antalya Gazipaşa'da çalıştığı işyerinde intihar etmiştir.
- 14 yaşındaki Suriyeli Yusuf Mısri, Konya Beyşehir'de sondaj makinesinden fırlayan borunun çarpması sonucu hayatını kaybetmiştir.

Tüm bu can kayıplarına karşın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'nın kamuoyuna herhangi bir açıklama yapmaması, çocuk işçiliğine karşı sorumluluğunu yerine getirmemesi ve bu ölümler karşısında sessiz kalması kabul edilemez.

Sayın Bakan'ın sosyal medya hesaplarında bu çocukların isimlerine ve ölümlerine dair hiçbir ifade yer almazken; aynı dönemde Cumhurbaşkanı'nın konuşmalarını paylaşması, yurt dışı ziyaretlerine ilişkin açıklamalar yapması ve bazı etkinlik ve kongrelere dair paylaşımlarda bulunması, bu sessizliğin bilinçli bir tercihe dayandığını göstermektedir.

27254

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

Bu çocuklar, yoksulluğun, eğitime erişememenin, göçmen olmanın ve sosyal dışlanmanın ortak kurbanlarıdır. Devletin asli görevi olan çocukları koruma yükümlülüğü sistematik olarak ihlal edilmekte, çocuklar hem emeğin hem de hayatın en ağır sömürsüne maruz bırakılmaktadır.

Oysa Anayasa'nın 41, 42 ve 50. maddeleri ile 4857 sayılı İş Kanunu ve tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmeler (Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, ILO'nun 138 ve 182 sayılı Sözleşmeleri), çocukların çalıştırılmasını yasaklamakta ve onların korunmasına ilişkin devlete açık yükümlülükler getirmektedir. Ancak bu yükümlülükler kâğıt üzerinde kalmaktadır.

Türkiye'de çocuk işçiliği, özellikle tarım, inşaat, sanayi ve hizmet sektörlerinde artarak devam etmektedir. Çocuklar, okullar yerine işyerlerine gönderilmekte, devletin sağlamakla yükümlü olduğu sosyal koruma ağı yerini kaderciliğe ve toplumsal sessizliğe bırakmaktadır. Kayıt dışılık, denetimsizlik ve yoksulluğun istismar edildiği bu düzende çocuklar, piyasa mekanizmalarının en kırılgan halkası haline getirilmiştir. Bu tablo, yalnızca sosyal adaletin değil, aynı zamanda demokrasinin ve hukuk devletinin de iflasını göstermektedir.

Çocuk işçiliği ile etkin mücadele, sadece teknik önlemlerle değil, aynı zamanda açık bir siyasi irade ve kararlılıkla mümkündür. Bu nedenle, çocukların yaşam hakkını hiçe sayan, onları eğitim ve güvenli yaşam ortamından mahrum bırakan bu düzenin değişmesi zorunludur. Çocuk işçiliği ile mücadele; yalnızca "iyi niyetli tedbirler"le değil, sosyal devletin yeniden inşası, eğitim hakkının kamusal bir hak olarak örgütlenmesi, ailelerin yoksulluktan korunması ve sermaye karşısında emeğin güçlendirilmesiyle mümkündür. Bu bakımdan iktidardan ve ölümlerden birinci derecede sorumlu olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan merhamet çağrısı yapmasını değil, konunun ilgili tüm taraflarıyla ortak bir hak mücadelesine köstek olmamasıdır. Bu bağlamda;

- 1) Son bir ay içerisinde en az dört çocuğun çalıştırıldıkları işyerlerinde hayatını kaybetmiş olmasına rağmen, neden bu ölümler hakkında Bakanlık tarafından kamuoyuna bir açıklama yapılmamıştır? Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı olarak bu çocuklara ve ailelerine karşı bir sorumluluk hissediyor musunuz?
- 2) Çocuk işçiliği ile mücadele etmekle yükümlü olan Bakanlığınız, bu ölümlerin ardından hangi denetim ve soruşturma süreçlerini başlatmıştır?
- 3) Sosyal medya hesaplarınızda, Cumhurbaşkanı'nın açıklamalarına yer verirken, yurt dışı ziyaretlerinizi duyururken veya kongre etkinliklerinizi paylaşıırken, çocuk işçiliğe bağlı ölümlere neden tek bir cümleyle dahi yer vermediniz? Bu sessizlik Bakanlığınızın çocuk işçiliği konusuna bakışını mı yansıtmaktadır?

27254

Gamze TAŞCIER
Ankara Milletvekili
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından Sorumlu
Genel Başkan Yardımcısı

- 4) 14 yaşındaki Abdurrahman Özkul'un Niğde Bor Karma OSB'de ve 14 yaşındaki Suriyeli Yusuf Mısıri'nin Konya Beyşehir'de çalıştıkları işyerlerinde daha önce denetim yapılmış mıdır? Bu işyerleri çocuk işçi çalıştırdıkları için herhangi bir yaptırıma uğramış mıdır?
- 5) Bakanlığınızın işçi sağlığı ve güvenliği ile ilgili teftiş mekanizması, çocuk işçiliği vakalarını izleme ve önleme bakımından işlevsiz hale mi gelmiştir? Eğer Bakanlık mekanizması işlevsiz değilse çocuk işçiliğini önlemek ve yaşanan ölümlere son vermek gibi bir siyasi ve kamusal önceliğiniz yok mudur?
- 6) Türkiye genelinde kayıtlı ve kayıt dışı olarak çalıştırılan çocuk işçi sayısı kaçtır? Yaş ve sektör bazında bir dağılım yapılmış mıdır?
- 7) 2023 ve 2024 yıllarında çocuk işçilik kaynaklı iş kazaları sonucu hayatını kaybeden çocuk sayısı kaçtır? Bu vakalar hangi illerde ve hangi sektörlerde yaşanmıştır?
- 8) İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında denetlenen işyerleri arasında çocuk işçi çalıştırdığı tespit edilen işletme sayısı kaçtır? Bu işletmelerde kaç çocuk tespit edilmiştir? Yaş, cinsiyet, uyruk ve illere göre yıllar bazında dağılımı nedir? Bu işletmelere hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
- 9) Göçmen ve mülteci çocukların çalışma yaşamındaki durumuna ilişkin Bakanlığınızın özel bir izleme, denetim ve koruma programı var mıdır?
- 10) Çocuk işçiliğinin önlenmesi ve çocukların örgün eğitime yönlendirilmesi amacıyla Bakanlığınız ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında yürütülen herhangi bir ortak çalışma var mıdır?
- 11) Mesleki ve teknik eğitimin çocuk gelişimine uygun, pedagojik ilkelere dayalı ve güvenli ortamlarda yürütülmesi için alınan önlemler nelerdir?